

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Rosice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Rosice leží v Jihomoravském kraji a tvoří 1 z 21ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 24 obcí, což je podprůměrná hodnota kraje;
- s počtem obyvatel 24.904 patří mezi první desítku obvodů, z toho 5.790 v jádrovém městě;
- rozlohou 174 km² je to 5. nejmenší obvod.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Rosice	24	24 904	5 790	174
Ivančice	17	24 042	9 604	172
Kuřim	10	21 956	10 814	77
Moravský Krumlov	33	22 235	5 893	348
Šlapanice	40	63 498	7 076	343
Tišnov	59	29 778	8 849	342
Průměr za kraj	32	55 650	29 587	343

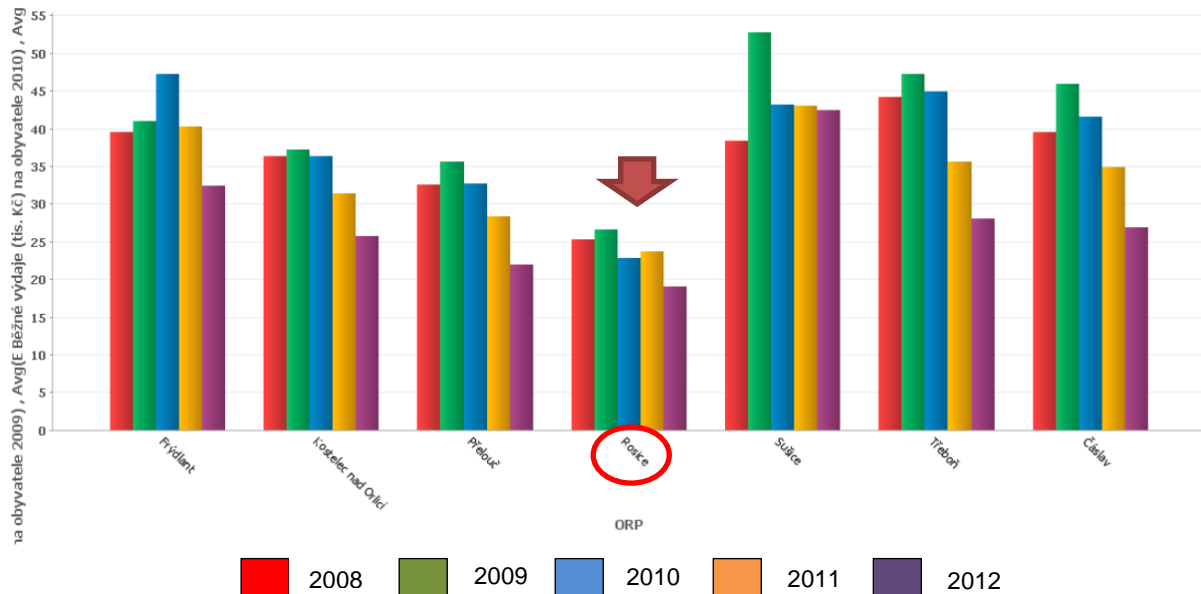
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihomoravského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 24.500 až 25.500 obyvatel (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Frýdlant, Kostelec n. Orlicí, Přelouč, Sušice, Třeboň, Čáslav);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 24 obcí (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Dobříš, Jeseník, Pacov, Stod, Stříbro, Český Brod, Židlochovice);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 5.500 až 6.100 (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Horažďovice, Hustopeče, Jablunkov, Jilemnice, Moravský Krumlov, Telč, Vítkov, Žamberk).

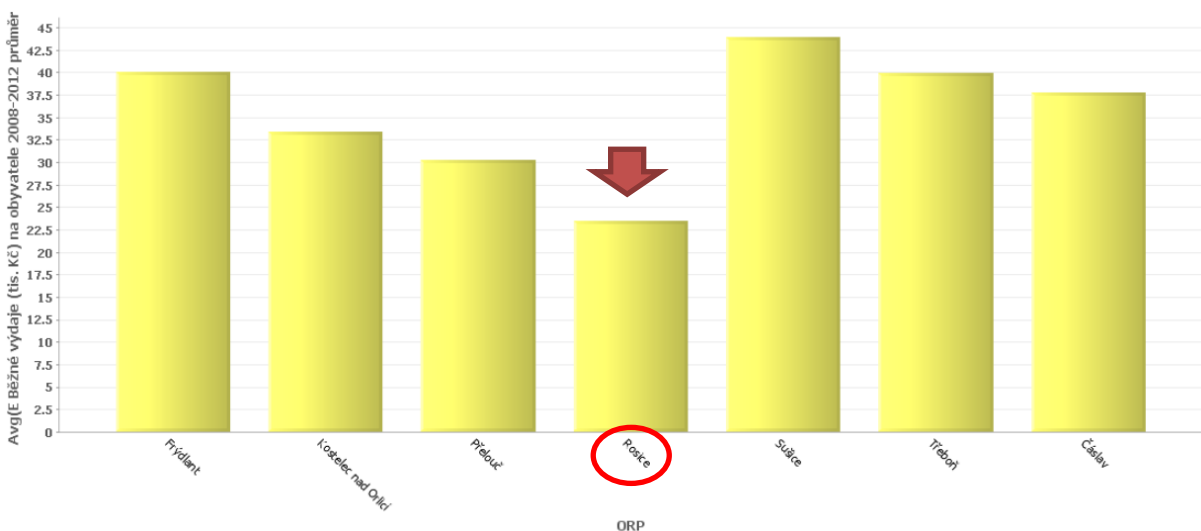
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Rosice blíže podívat na **úroveň běžných výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008 – 2012. Jejich výše odráží náklady každodenního provozu obvodu. Jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, u rosického obvodu byly tyto výdaje nejnižší ze všech srovnávaných obvodů (dle kritéria počtu obyvatel), což dokládá to i jejich průměrná výše: ca 24,5 tis. Kč/obyv. Jejich výše má navíc trvale klesající tendenci. Viz obrázky 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 24.500 – 25.500) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 24.500 – 25.500) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

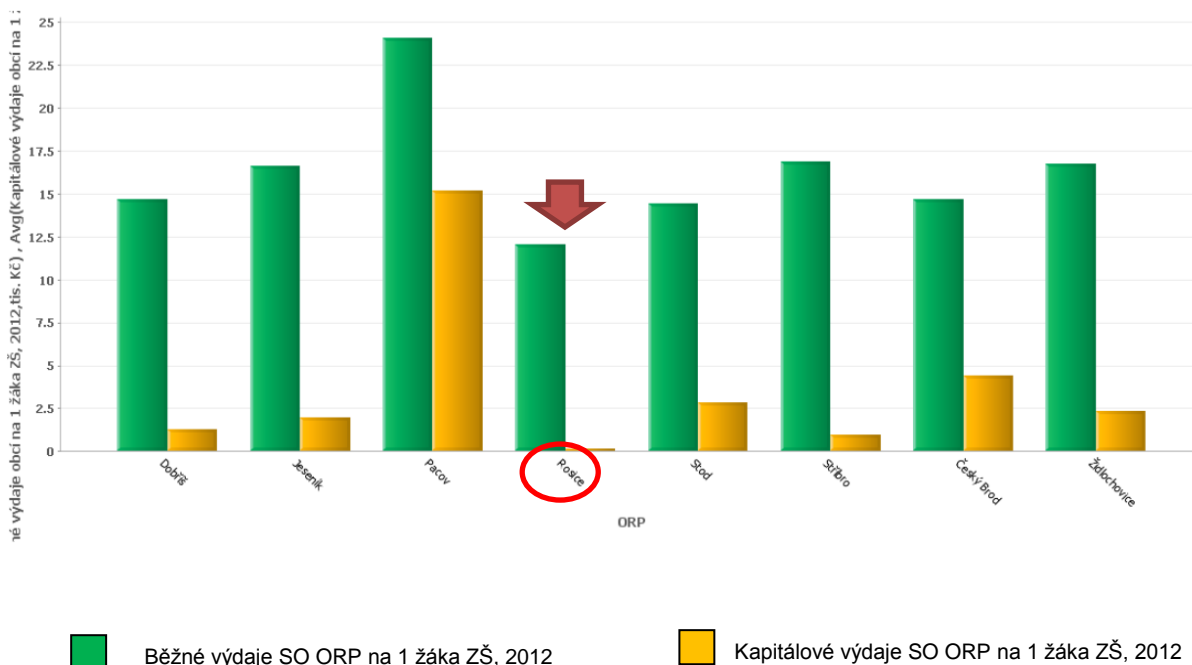
3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Rosice zejména porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky základních škol**. Jak běžné výdaje, tzn. náklady na každodenní provoz, tak kapitálové výdaje, tedy náklady odrážející investiční akce, jsou u SO ORP Rosice mezi skupinou

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

obvodů se stejným počtem obcí na nejnižší úrovni. Běžné výdaje ZŠ činily 12,1 tis. Kč/žáka, kapitálové 0,15 tis. Kč/žáka.

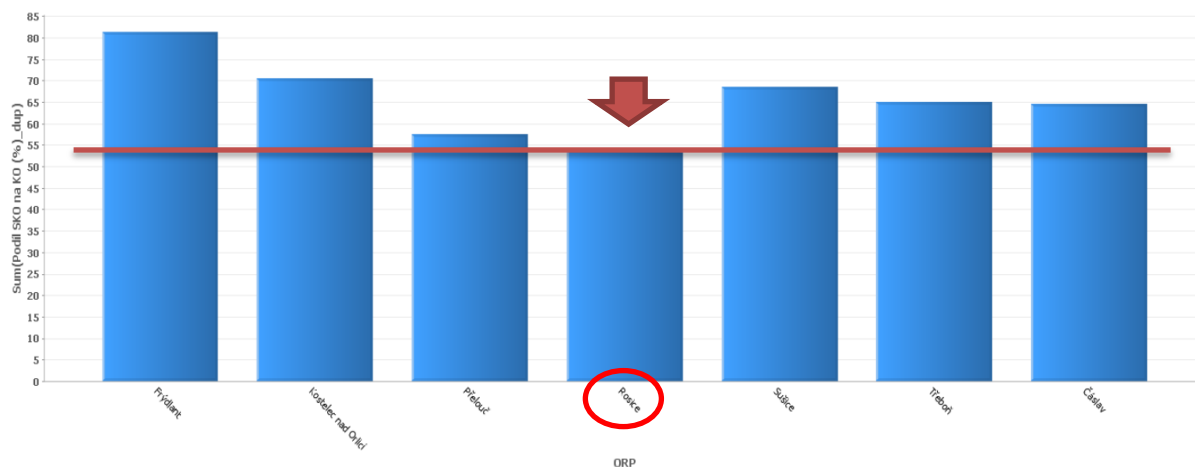
Obrázek 3: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 24) na žáka ZŠ (v tis. Kč)

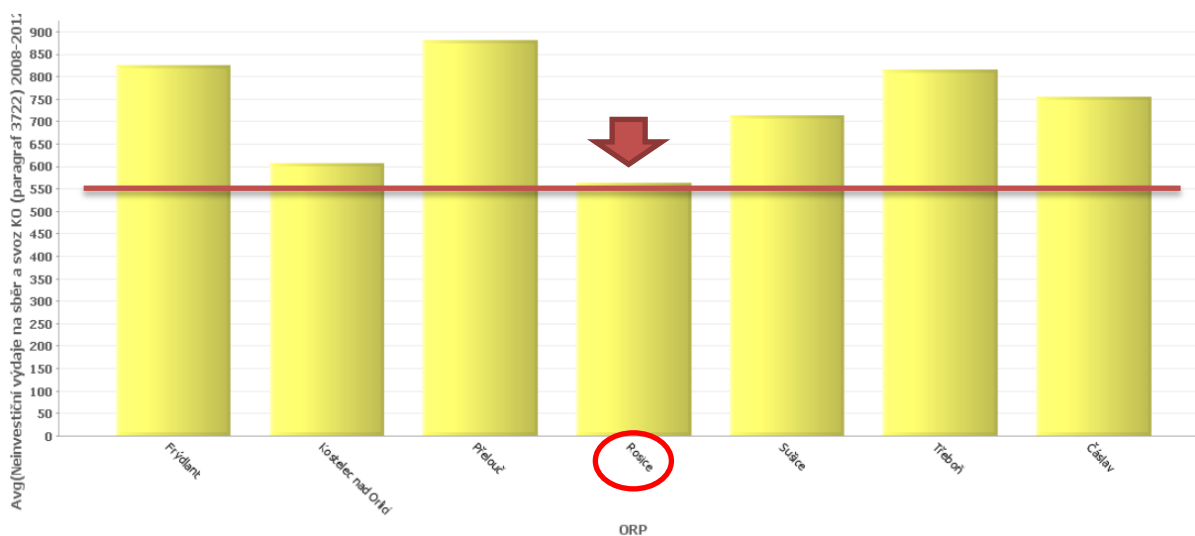
4. Odpadové hospodářství

Z pohledu odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu u SO ORP Rosice významné srovnání **podílu smíšeného komunálního odpadu (SKO) na celkovém množství komunálního odpadu (KO) – 54%**. Tento podíl je mezi skupinou srovnávaných SO ORP s obdobným počtem obyvatel nejnižší. Zajímavý je také pohled na průměrné neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO, jejichž průměrná hodnota za období 2008-2012 byla v dané skupině SO ORP rovněž nejnižší, a to v průměru 563,- Kč/obyv./rok (na této úrovni je do obrázku pro větší názornost vložena červená linie). Viz obrázky č. 4 a 5.

Obrázek 4: Podíl SKO na KO vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 24.500 – 25.500; v %)

Obrázek 5: Průměrné neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 24.500 – 25.500) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

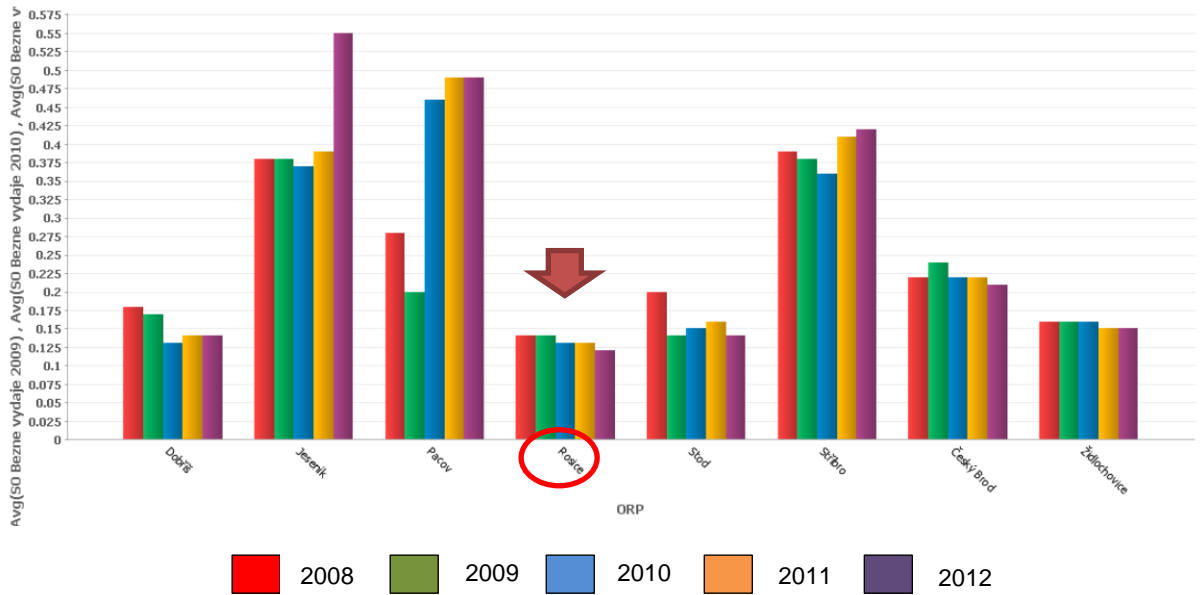

5. Sociální služby

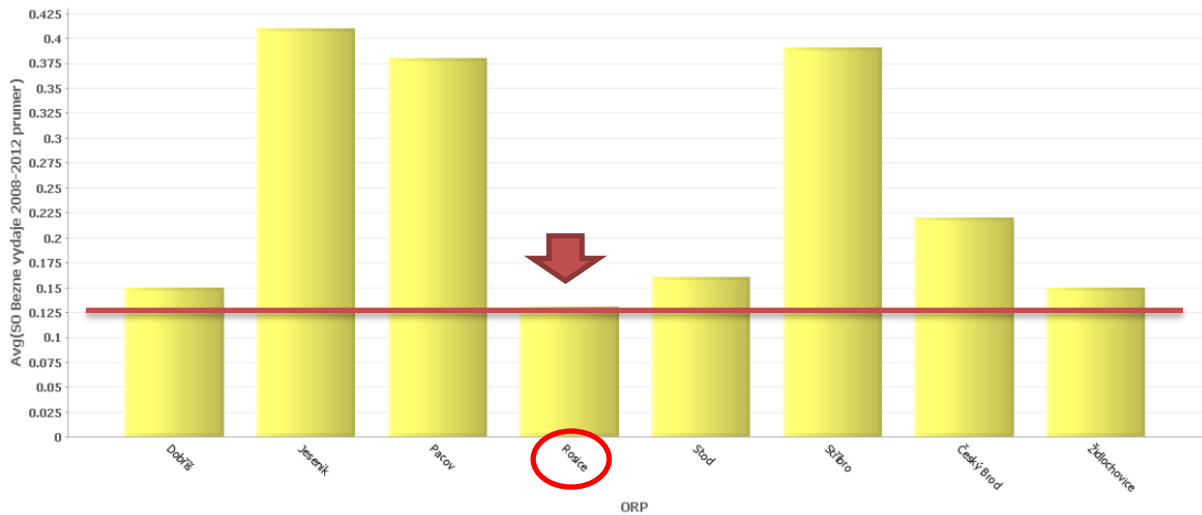
Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. Lze konstatovat, že SO ORP Rosice dosahuje ve sledovaném období u vybraného vzorku SO ORP (dle kritéria počtu obcí v ORP) nejnižších hodnot, a to v průměru pouze 130,- Kč/obyv./rok (na této úrovni je do obrázku ro větší názornost vložena červená linie). Jejich výše má navíc i když velice malou, přesto klesající tendenci. Situaci znázorňují obrázky č. 6 a 7.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Obrázek 6: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 24) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/byv./rok)

Obrázek 7: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 24) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/byv./rok)

6. Závěrečné shrnutí

SO ORP Rosice	
základní charakteristika	<p>v Jihomoravském kraji správní obvod ORP Rosice:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou patří mezi 5 nejmenších obvodů kraje z hlediska počtu obcí je podprůměrně veliký z hlediska počtu obyvatel patří mezi prvních deset
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízké běžné výdaje na obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízké běžné a kapitálové výdaje na žáky ZŠ
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nízký podíl SKO na KO nízké průměrné neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO
sociální služby	<p><i>v rámci benchmarkingu ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nižší běžné výdaje na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad